

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

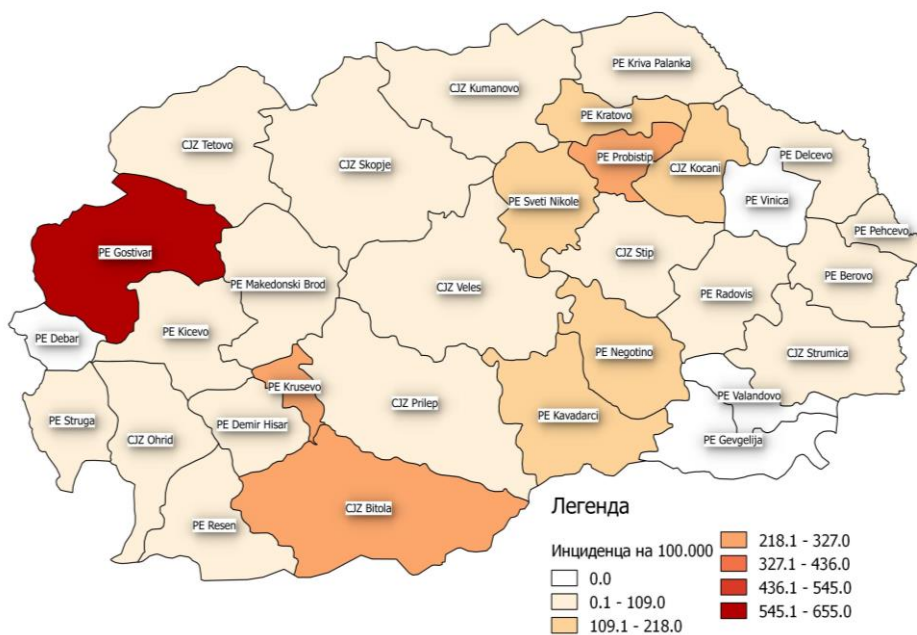
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **октомври 2017**

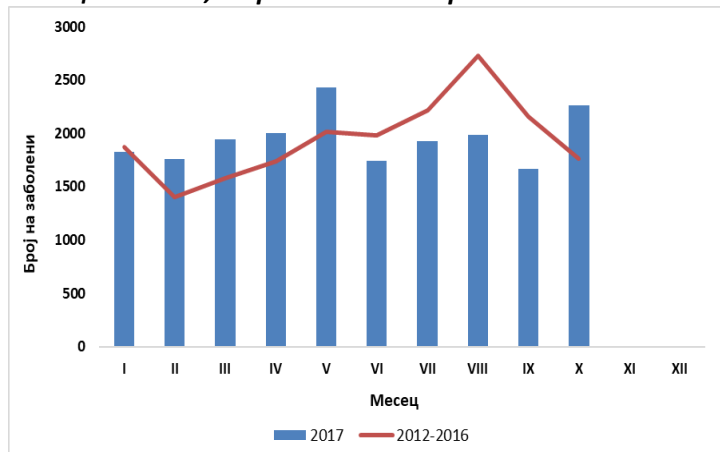
Скопје, 16.11.2017

Во текот на месец октомври 2017 година, во Република Македонија се регистрирани вкупно 2.262 заболени лица од акутни заразни заболувања (не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатит Б и Ц) со вкупна инциденца од 109,3 на 100.000 жители.

Во текот на месец октомври се бележи зголемување на вкупниот број на заболени лица за 35,7% во однос на претходниот месец септември. Во однос на октомври 2016, како и во однос на аритметичката средина за периодот 2012–2016, исто така се регистрира зголемување на пријавените лица од акутни заразни заболувања од 7,3% и 28,2% соодветно (Графикон 1).

Во вкупниот број на заболени во 2017 година, регистрираните случаи во месец октомври учествуваат со 11,6%. Кумулативниот број на заболени во 2017 е зголемен за 2,2% во однос на кумулативната за истиот период во 2016 година.

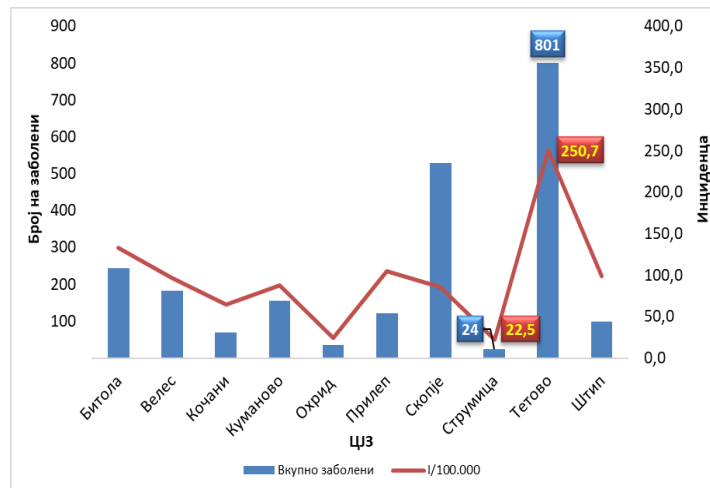
Графикон 1. Број на заболени од заразни болести по месеци во 2017, и аритметичка средина за 2012-2016

Во месец октомври, најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ се регистрирани на територија на ЦЈЗ Тетово (n=801 или 35,4%), а најмал во ЦЈЗ Струмица (n=24 или 1,1%). На ниво на ПЕ, најголем број акутни заразни заболувања се регистрирани во Гостивар (n=784) (Табела 1 - Прилог).

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Тетово (I=250,7/100.000), а најниска во ЦЈЗ Струмица (22,5/100.000) (Графикон 2).

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во октомври, 2017

Не се регистрирани заболени лица на територијата на ПЕ Гевгелија, Винаца, Дебар и Валандово (Табела во Прилог).

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во октомври учествуваат со 98,3% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 107,4/100.000 жители (Табела 1).

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во октомври, 2017

Заболување	Број	I/100.000
Ентероколитиси	1.705	82,4
Овчи сипаници	314	15,2
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	51	2,5
Салмонелози	37	1,8
Шуга	37	1,8
Скарлатина	24	1,2
Инфективна моноклеоза	23	1,1
Инфекции предизвикани од E. Coli	13	0,6
Вирусен хепатитис А	11	0,5
Мали сипаници	8	0,4
ВКУПНО	2.223	107,4

Првите две најчести заразни заболувања (ентероколити и овчи сипаници), учествуваат со 89,3% во вкупниот број на заболени, а со 90,8% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец октомври 2017 година.

Во текот на октомври, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **ентероколитите** ($n=1.705$). Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 75,4%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 76,7%.

Во однос на претходниот месец септември 2017, се регистрира зголемен број на заболени лица од ентероколити за 30,1%. Во однос на месец октомври 2016, како и во однос на аритметичката средина 2012-2016, се регистрира зголемување од 45,4% и 69,5% соодветно. Зголементиот број на заболени од ентероколит во тек на месец октомври се должи на пријавената епидемија во Гостивар, опишана во подолниот дел од текстот, во која се регистрирани 777 случаи.

Во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2017, бројот на заболени во октомври учествува со 17,0%. Во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2017 година, учеството на ентероколитите е 51,5%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2017 е зголемен за 4,0% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

На **второ** место по број на регистрирани заболени во месец октомври се овчите сипаници, со 314 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 13,9%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 14,1%.

Во однос на претходниот месец септември 2017, бројот на заболени од овчи сипаници е зголемен за 2,1 пати. Во однос на месец октомври 2016, како и во однос на аритметичката средина 2012-2016, во овој месец се регистрира намалување од 55,3% и 24,5% соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2017, пријавените случаи во октомври учествуваат со 4,3%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2017 година, овчите сипаници учествуваат со 37,1%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2017 е намален за 2,7% во однос на кумулативата во истиот период во 2016.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец октомври припаѓаат на цревни заразни заболувања. Пријавени се 1.825 заболени (80,7%) со инциденца од 88,2 на 100.000 жители (Графикон 3).

Од нив, најголем процент (93,4%) и број ($n=1.705$; $I=82,4/100.000$) се ентероколитите. На второ место во оваа група се 51 бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (2,8%; $I=2,5/100.000$), а следат 37 случаи на салмонелози (2,0%; $I=1,8/100.000$). Пријавени се и 13 случаи на инфекции предизвикани од *E. Coli*, 11 случаи на вирусен хепатитис А, 5 случаи на шигелоза и три случаи на кампилобактериоза.

На второ место во месец октомври е групата на **капкови заразни заболувања** ($n=371$, 16,4%) со инциденца од 17,9/100.000 (Графикон 3).

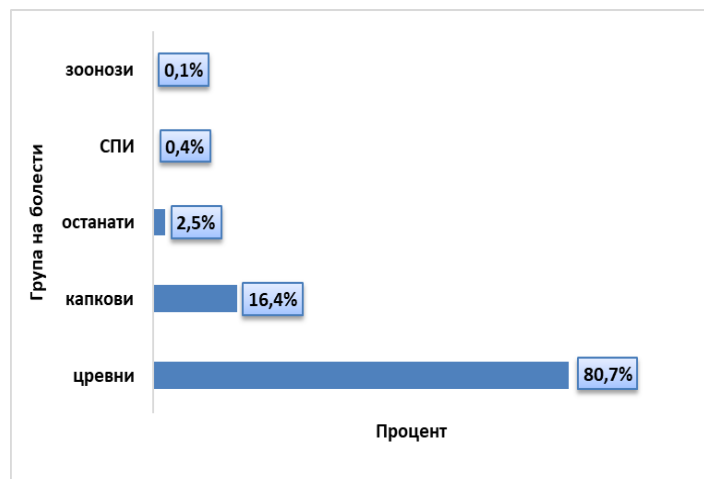
Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници ($n=314$ или 84,6%), со инциденца од 15,2/100.000. Во оваа група се регистрирани 24 случаи на скарлатина (6,5%; $I=1,2/100.000$), 23 случаи на инфективна мононуклеоза (6,2%; $I=1,1/100.000$), 8 случаи на мали сипаници и по еден случај на голема кашлица и заразни заушки.

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во октомври се регистрирани 56 случаи (2,5%, $I=2,7/100.000$) (Графикон 3).

Од нив, најбројни ($n=37$, 66,1%) се случаите на заболени од шуга со инциденца од 1,8/100.000. Во групата пријавени се по 4 случаи на бактериски менингит и вирусен хепатитис Б, по 3 случаи на вирусни менингити, неодреден вирусен хепатит и вирусен енцефалит и по еден случај на вирусен хепатитис Ц и хеморагична треска со бубрежен синдром.

Во групата на **зоонозите** во месец октомври се регистрираат две заболени лица (0,1%; $I=0,1/100.000$) и тоа по еден случај на ехинококоза и Q-треска (Табела 1 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во октомври, 2017

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец октомври, нема нови регистрирани случаи на ХИВ/СИДА.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 31.10.2017), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2017 изнесува 352 (во оваа бројка се зброени и случаи кои поради задоцнето пристигнување на пријавите од ЦЈЗ, не се претходно прикажани). Од вкупниот број на регистрирани:

- лица болни од СИДА се 185
- ХИВ позитивни лица се 167.

Од вкупнат бројка регистрирани до сега случаи:

- 83 лица починале, а
- 269 лица живеат со ХИВ/СИДА.

Во однос на другите сексуално преносливи инфекции, во текот на октомври се пријавени 7 случаи на инфекции предизвикани од хламидија и еден случај на сифилис (Табела 3 - Прилог).

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Регистрирани се вкупно 14 лица ($I=0,7/100.000$) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза) (Табела 2 - Прилог).

Во текот на октомври пријавени се 8 случаи на заболени лица од мали сипаници. Во однос на возраста, едно лице е на возраст под 1 година, 2 лица се на возраст од 1-4 години, а останатите се на возраст над 30 години. Во однос на вакциналниот статус, лицата на возраст до 4 години не се вакцинирани, а од возрасните над 30 години, 4 се вакцинирани со една доза, а едно лице со две дози. Во однос на местото на живеење, 5 лица се од Скопје, а по едно од Прилеп, Струга и Косово кои моментално престојуваат во Скопје.

Пријавени се 4 лица со вирусен хепатит Б, истите согласно Календарот за имунизација не подлежат на вакцинација и не се вакцинирани.

Пријавен е еден случај на голема кашлица кај 5-месечно дете од Скопје, кое согласно редовниот Календар за имунизација не е вакцинирано. Дијагнозата е утврдена клинички.

Во октомври, пријавено е едно лице со заразни заушки од Кавадарци, на возраст од 4 години. Во однос на вакциналниот статус детето е вакцинирано со една доза на МРП, а дијагнозата е поставена клинички и лабораторски.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на месец октомври 2017 година, до ИЈЗ *пристигната е една пријава за епидемија на заразна болест.*

На 31.10.2017, ПЕ Гостивар пријави епидемија на гастроентероколит. Во епидемијата заболеле 777 лица од Гостивар и соседните села, од кои само две лица биле хоспитализирани на инфективното одделение при Општа болница Гостивар. Епидемиолошката служба при ПЕ Гостивар во соработка со ИЈЗ и ДСЗИ изврши епидемиолошки увиди на терен. Од земените примероци материјал од пациенти за микробиолошка анализа, нема позитивни резултати, а сите анализирани мостри вода микробиолошки и физичко-хемиски се со уреден наод. Етиолошкиот причинител не е докажан, а ПЕ Гостивар спроведе засилена контрола врз водата за пиење и даде превентивни препораки на населението да користи флаширана или превриена вода. Епидемијата е одјавена на 15.11.2017.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец октомври *не е регистриран смртен случај* од акутно заразно заболување.

ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2017/2018 во Европа, активноста на вирусот на грип е на ниско ниво со спорадична или локална детекција на вируси на грип во регионот. Досега доминира инфлуенца А типот, а повеќето од вирусите се субтипизирани како А (H3N2).

Во текот на октомври, од почетокот на сезоната, заклучно со 43-та недела, во Република Македонија на групни пријави за грип пријавени се вкупно 123 заболени лица ($I=5,9/100.000$). Од нив, најголем број на заболени се пријавени од ПЕ Гостивар ($n=46$) и ЦЈЗ Тетово ($n=27$). Највисока инциденца ($57,6/100.000$) е регистрирана на територијата на ПЕ Дебар.

Во однос на дистрибуцијата на заболени по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во најголемата возрастна група од 15-64 години 79 случаи (64,2%), а највисока инциденца од $10,7/100.000$ се регистрира кај лицата над 65 години.

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ од почетокот на сезоната 2016/2017 пристигнати се 22 хумани материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти, сите негативни на присуство на вирусот на грип.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНИТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-доказан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици* пристигнати во ИЈЗ во текот на месец октомври, 2017 година ($n=341$).

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 8 Центри за јавно здравје и 2 Подрачни единици (Табела 4 - Прилог).

Во најголем број и процент се пристигнати пријави за докажан микробиолошки причинител од лабораториите кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Скопје ($n=241$ или 70,7%), ЦЈЗ Битола ($n=45$ или 13,2%) и ЦЈЗ Прилеп ($n=18$ или 5,3%)

Од регистрираните пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во октомври се: *MRSA* ($n=88$; 25,8%), *Salmonella enteritidis* ($n=50$; 14,7%) и *Rota virus* ($n=23$; 6,7%) (Табела 4 - Прилог).

Кузмановска Г., Алексоски Б., Караџовски Ж., Ставридис К., Миќиќ В., Кочински Д., Балажи Л., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Исмани М.